

# IZVAN SENKI

Miloš Milenković





*Onom klinču koji se nekada plašio mraka  
A onda naučio da živi u njemu.*



## 1.

Definisana kao fizički pojam, senka označava tamno područje na površini, nastalo blokiranjem svetlosti neprovidnim objektom. Ali zapravo, ona je mnogo više od toga — naš prećutni glas, mračni i potisnuti deo ličnosti skriven u podsvesti.

U svetu snova, kao što znamo, uvek nailazimo na ono što je potisnuto. Problem nastaje kada senke ožive i svojim dugim prstima počnu da kopaju po našoj unutrašnjosti, u nameri da izađu napolje.

One se neprimetno uvlače u pukotine naših osećanja, nagrizaju želje i hrane se strahom, podsećajući nas na trenutke kada smo odustali od hrabrosti. (Miloš)

Sedim u hodniku, pred zatvorenim vratima. Hodnik je užasno osvetljen, pitam se ko održava ove čekaonice. Stare plastične stolice koje se klate i širi se miris vlagom oštećenih zidova. Velika, bela dvokrilna vrata su ispred mene. Kroz ključaonicu dopire svetlost, ali ne znam šta je iza. Ne znam ni gde sam tačno, koga čekam i zašto.

Puši mi se. Prevrćem upaljač u ruci, palim i gasim plamen, iako pored mene na zidu stoji znak „Zabranjeno pušenje”. Ustajem, rešen da napustim ovu ustanovu.

Iz mračnog kraja hodnika čujem da me neko doziva. Glas mi je poznat, ali odzvanja čudno, ne mogu da ukačim ko je.

– Aj siđi dole na pljugu, šta sediš tu, bre?

Krećem prema tami. Iz džepa vadim paklicu cigareta, izvlačim pretposlednju i stavljam je u usta. Tada čujem škripav zvuk stare brave; požutela vrata se polako otvaraju. Okrećem se prema svetlosti – ali u istom trenutku neka nevidljiva sila me povlači nazad, u mrak.

Budim se na sofi, u svom stanu, obučen i mamuran kao pseto. Grlo mi je suvo, a pluća traže dim. Odlazim po čašu vode i palim cigaretu. Zbunjen sam snom iz kojeg sam se upravo probudio, ali nemam vremena za tumačenje.

Već nedeljama me muči strašan kašalj. Gasim cigaretu, iskašljavam dušu – i prestajem o svemu da mislim. Samo, pitam se, ko sam ja ustvari?

## 2.

Da li ćemo jednog jutra ustati svesni u koliko smo blato zagazili? To je prva prava misao koja mi je prošla kroz glavu ovog decembarskog jutra, nakon obilnog povraćanja. Umesto da idem na posao, odlazim u *Buongiorno*, jedan od civilizovanijih lokala u kraju.

Dupli espresso, kisela voda i sveže novine. Okrećem poslednju stranu, bacam pogled na sport. Beşiktaş je u krizi. Ostalo me ne zanima — vesti su iste: ratovi, tuče, ubistva. Na naslovnici, standardna oluja gadosti. Palim cigaretu iz druge kutije i opet se opominjem – moram da prestanem da pušim. Probadaju me pluća.

– Bole, vole, stavi mi na crtu, raskusuraćemo se ovih dana– izgovaram dok džukački izlazim, a Boletov glas već poprima ton negodovanja. Ne znam da li ga nervira kinta ili ono: *vole*.

Nisam otišao na posao. Trebao mi je odmor od korporacije. *Ja sam corpo rat*, ponavljam svako jutro, ne bih li se dozvao pameti i okrenuo uzde na drugu stranu. Pojma nemam. Imam trideset pet godina, ali ne i kompas. Noću se vozim gradom, bdim po kafanama i bežim od praznog stana. Pokušavam pobeći od praznine koju nosim unutra, samo to ponekad zaboravim. Često mislim o tome, ali svaki pravac deluje pogrešno. Svaki dan potpišem kao pogrešno skretanje. Podseća me na film *Groundhog day*. Potajno se nadam da ću naučiti i

izaći iz začaranog kruga. Kako to obično biva, sve nade nestaju posle trećeg pića. Ređam poraze i lekcije iz kojih ništa nisam naučio.

Pozvao sam Nikolinu i otišao kod nje u Obrenovac. Ako ne mogu da pronađem kompas u životu, mogu bar da pružim malo pažnje nesrećno udatoj ženi. Pogledao sam svoj odraz u izlogu prodavnice ploča. Ne prepoznajem se i to priznajem sebi. Ko bi rekao da je ovaj tip voleo svoju verenicu najviše na svetu? Ko bi rekao da on ume da voli, piše poeziju, ima manire i zna da bude pažljiv? Niko, čak ni on. Više ne postoji. Nema ga ni u izlogu, kratko smo se gledali, dok se između nas nije preprečio trolejbus.

Stigao sam kod Nikoline, doneo sam joj buket cveća kupljen na ulici. Nismo gubili vreme, uzeo sam je u predsoblju. Nikolina nije htela da ulazimo u spavaću sobu. Poštovao sam taj njen trip. Prvo jebanje je trajalo kratko, drugo duže, treće nisam izdržao zbog napada kašlja.

– Nema veze, šećerko, skuvaću ti čaj. – rekla je s blagim osmehom.

Znao sam da me samo teši. Ipak, nije mi bilo krivo što sam treću rundu prekinuo tehničkim nokautom. Prodrimala me je anksioznost. Malo sam se uplašio zbog ovog kašlja.

Razmišljanje prekida zvono telefona. Ludi Mile više s druge strane:

– Halo, mentolu, gde si?

– Tu sam, sirovino, u okolini grada, šunjam se. Gde gori?

– Šta *gde gori*? Ti si retardiran, majke mi moje

Nevenke. Frajeru, Za dvadeset minuta treba da smo na groblju. Teča, sećaš se?

Jebote, ladno sam zaboravio. Naš „teča” iz kraja, nije imao dece, pa je nama bio kao otac. Učio nas je fazonima. A ja sam to zaboravio... Ludi ne bi smeo da sazna, jer će zaista da poludi.

– Opusti se čoveče, sve znam. Imao sam neke obaveze. Za pola sata sam kod tebe. – Druže, jedan zadatak si imao! Jebale te prigradske kurvetine. Imaš dvadeset minuta!

Prekinuo je vezu.

Ostavio sam nezapaljenu cigaretu i nepopijen čaj, seo u auto i dao gas. Do Ludog sam stigao za sedamnaest minuta. Usput sam mu kupio pljuge i kafu za poneti, da se iskupim. Ušao je u auto kao furija, pogledao me kao da će me ubiti ako progovorim makar samo jednu reč. Krenuli smo. Uključio je radio, na brzinu izvrteo sve radio stanice i isključio ga.

– Pizda ti materina nenormalna. – procedio je kroz zube.

Prasnuli smo obojica u smeh.

Na sahrani je bilo malo ljudi, uglavnom momčadija iz kraja. Otvorili smo njegov omiljeni viski, podelili flašu, ostatak sipali po sanduku, kako je i tražio. Bole je sa ponosom nosio njegove naočare, koje je nam je ostavio u nameri da ga nikad ne zaboravimo. U našoj kafani zauvek je ostalo prazno mesto sa Tečinom slikom, nedeljnim listom i duplim viskijem, bez leda. Plakali smo. Svi od reda, naročito ovih par starijih, tečina generacija. Bole,

Ludi, Željka i ja smo se držali donekle. Ode Teča, jebote, ode ćale.

Pola sata kasnije smo sedeli na garažama i jeli burek. Nije nam bilo do priče. Čak ni najbolji burek u gradu tog toplog, gotovo prolećnog devetnaestog decembra - nije imao ukus. Lepo je Teča govorio:

– Kad umrem, biće to u proleće, jer Beograd je tad najbolji.

I zbilja, Tečo... I bi proleće.

### 3.

Ženski hod odzvanja praznom ulicom. Crne kožne kaubojke sa cirkonima odzvanjaju svojim ritmom. Hipnotisano gledam kako žena hoda. Letim visoko iznad nje, ali te kaubojke vidim. I tu crvenu kosu. U moru ljudi, uvek bih prepoznao takav hod i tu nijansu kose. Spušam se, letim nisko iznad grada i nje, baš taman kada je zastala i okrenula se – sve je nestalo. Trznuo sam se od cigarete koja dogoreva i pravi mali plih u mojoj levoj šaci. U desnoj je čaša crvenog vina, kao kosa devojkama u kaubojkama.

Ne letim više iznad nepoznatog grada, ponovo sam u istom onom hodniku. (Miloš) Mračno je, ali se dobro snalazim u mraku. Kao da sam satima ovde, hladno mi je, ali se znojim. Hodam od zida do zida, od vrata do vrata. Svetlost dopire samo iz jedne ključaonice. Gledao sam uporno u ovaj znak na zidu, piše: „Dozvoljeno pušenje”. Bio sam ubeđen da je zabranjeno. Čujem korake, buku, neko me opet doziva. Ovog puta sa druge strane, iza tih vrata osim svetlosti dopire i glas. Neko izgovara moj nadimak. Frka mi je. Ne znam ko se i šta krije s druge strane, sem te svetlosti koja počinje da me živcira. Stojim pred vratima, stegnutih pesnica, naslonjenog uha pokušavajući da prepoznam glas. Čujem samo otkucaje svog srca, osećam pumpanje arterije i ukus gvožđa u ustima. Ne smem da otvorim vrata. Sa druge strane hodnika, iz tame, čuje se i drugi glas. Ne smem da se

okrenem. Žmurim i ne pomeram se. Hvatam bravu — i tada me ista ona nevidljiva sila povlači unazad. Hvata me za kragnu jakne I toliko me snažno povlači, da mi iz usta ispada nezapaljena cigareta. Odvlači me dalje od vrata koja se u tom trenutku otvaraju. Pojavljuje se blještava svetlost koja razbija tamu poput stadionskog reflektora. Ugledam siluetu i ponovo je mrak. Budim se u svom krevetu. Izbezumljen.